

Jana HONNEROVÁ,
Spory o čest na třeboňském panství v 17. a 18. století, České Budějovice 2015. Bakalářská
práce FF JU v Českých Budějovicích

Posudek oponenta bakalářské práce

Trestněprávní problematika nazíraná prismaticem historické antropologie, patří mezi dlouhodobě nejoblíbenější badatelská témata dějin raného novověku. Díky překladu klíčových prací Richarda van Dülmena stranou pozornosti domácí historiografie nezůstává ani otázka vnímání individuální cti. Jana Honnerová ve své bakalářské práci využila prameny třeboňského vrchnostenského soudu přibližně z let 1650-1750, přičemž se zaměřila na případy slovních napadení, kdy postižení bránili svou čest pomocí oficiální žaloby.

V úvodu své práce podala stručný, ale zasvěcený přehled využitě literatury. Svým výběrem zároveň prokázala dobrou schopnost kritiky publikací dostupných na českém trhu, což je vzhledem ke zkoumanému tématu, které přitahuje mnoho nežádoucí pozornosti různých typů „badatelů“, velmi důležité. Metodologicky Jana Honnerová vyšla z historicko antropologického pojetí cti Martina Dingese a Richarda van Dülmena, které vhodně aplikovala při studiu pramenů z jihočeského prostředí. Oceňuji, že se přitom neomezila na ilustrativní výběr zajímavých případů, ale že se pokusila o celistvé zachycení dané problematiky v dostupných písemnostech. Studované případy připomněla formou stručných registů v příloze v závěru práce a jejich základní rysy shrnula také pomocí tabulek. Pochvalu si zaslouží i skutečnost, že autorka k studovaným dokumentům přistupovala kriticky, s vědomím, že přinášejí pouze obraz určité skutečnosti, obsahují určitá zkrácení a nelze je tedy brát úplně doslova.

Při výkladu žalob i následných rozsudků se autorka opřela o Koldínův zákoník, který ovšem v sledovaném období platil pouze pro městské soudy, zatímco vrchnost a její úředníci se jím řídit nemuseli. Jana Honnerová rozdíl mezi oběma typy soudních instancí, které v Třeboni fungovaly, neřeší, ačkoli si je této odlišnosti vědoma. Jedná se však jen o drobný nedostatek, jež nemá vliv na interpretaci pojetí cti, o kterou jde v práci především.

Autorka správně přihlédla ke genderovým rozdílům mezi aktéry soudních pří, když poukázala na skutečnost, že mezi žalobci i obžalovanými výrazně převládali muži. Povšimla si také, že řada slovních útoků proběhla v hospodách a v souvislosti s požitím alkoholu. V této souvislosti bych pro další výzkum doporučil věnovat více pozornosti raně novověkému vnímání maskulinity, které bylo úzce spojeno mimo jiné s popíjením a „siláckými řečmi“, na což mezi prvními poukázal autorkou citovaný Martin Dinges.

Závěr práce představuje zevrubněji podaný případ Sofie Renčové, na jehož základě Jana Honnerová správně ukázala důležitost cti v prostředí malého města i obavu oběti z možných následků pohanění v případě, že se k všeobecně používaným nadávkám připojily pomlavy a urážky.

Předložená práce je psána kultivovaným jazykem, má zdařilou vnější úpravu, její vědecký aparát obsahuje všechny náležitosti, jen občas se vyskytují chyby v interpunkci. Autorka odevzdala kvalitní text, který splňuje všechny nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací. Vzhledem k uvedeným skutečnostem doporučuji práci Jany Honnerové k obhajobě a hodnotím ji stupněm **v ý b o r n ě**.

V Třeboni 17. srpna 2015

doc. PhDr. Josef Grulich, Ph. D.